

Søgårdsskolens læringsgrundlag

Januar 2010

Indhold

1	INDLEDNING.....	3
1.1	Hvad er et læringsgrundlag	3
1.2	Værdierne	3
1.3	Det overordnede læringsgrundlag	3
1.4	Proces.....	4
2	LÆRINGSGRUNDLAG.....	4
2.1	Personlig og social læring	5
2.2	Faglig læring.....	5
2.3	Læringsmiljø.....	6
2.4	Den røde tråd.....	6
2.5	Forældre-samarbejde	6
3	SÆRLIGE FOKUSOMRÅDER	7
3.1	Musik og drama	7
3.2	Sundhed	7
3.3	IT og medier	8
4	BILAG: SØGÅRDSSKOLENS VÆRDIER	9

1 Indledning

1.1 Hvad er et læringsgrundlag

Hvorfor gør vi, som vi gør? Hvilke retningslinjer arbejder vi efter, og hvilke rammer, mener vi, er de rette for børnenes og de unges læring på Søgårdsskolen?

Læringsgrundlaget, som er beskrevet her, er Søgårdsskolens svar på de spørgsmål.

Her identificerer vi fundamentet for læring på Søgårdsskolen – det som de læringsmæssige tiltag hviler på og som sætter mål, rammer og retning for den pædagogiske og læringsmæssige praksis.

Læringsgrundlaget er formuleret så tilpas detaljeret, at det kan anvendes aktivt i planlægningen og gennemførelsen af den pædagogiske praksis. Derfor er det også altafgørende, at læringsgrundlaget er forankret i medarbejdergruppen og kendt af forældrene, så læringsgrundlaget ikke bare er noget, vi har, men noget, vi gør.

Læringsgrundlaget er dynamisk. Det vil sige, at det løbende revideres i forhold til den pædagogiske udvikling. Vi arbejder derfor løbende på at udvikle personalets kompetencer, så vi hele tiden kan forholde os til nye pædagogiske metoder.

Udgangspunktet for læringsgrundlaget er både skolens samlede erfaring og viden om specialpædagogik, Søgårdsskolens værdier og Gentofte Kommunes overordnede læringsgrundlag.

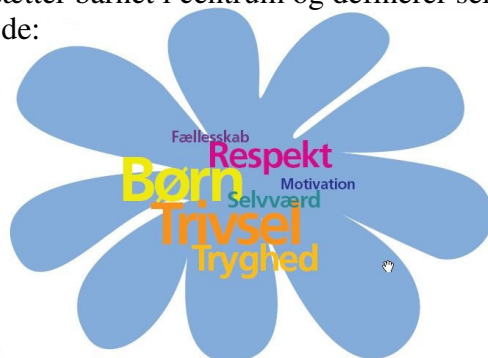
Læring

Vi forstår læring som en erkendelse, der opstår, når børnene tilegner sig ny viden og færdigheder, der giver mening for dem. Læring er således et begreb, der er overordnet undervisning. Læring er ikke nødvendigvis knyttet til undervisning. Men undervisning er til gengæld skabt for læring.

1.2 Værdierne

Søgårdsskolens værdiprogram¹ sætter barnet i centrum og definerer seks værdier som er grundlæggende for skolens arbejde:

- Selvværd
- Trivsel
- Motivation
- Fællesskab
- Tryghed
- Respekt

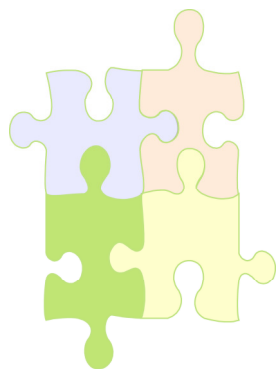
De seks ord, som er uddybet i bilaget 'Søgårdsskolens værdier' i slutningen af dette dokument, beskriver et fælles ståsted og er omdrejningspunkt for den pædagogik og organisering, der skal kendetegne undervisningen og fritiden på Søgårdsskolen og udformningen af de fysiske rammer.

1.3 Det overordnede læringsgrundlag

Gentofte Kommunes læringsgrundlag beskriver, hvordan vi opfylder visionen om, at *alle børn skal lære mere. De skal lære at lære, og de skal lære, hvordan de hver især lærer bedst.*

Læringsgrundlaget, som tager udgangspunkt i kommunens børne- og ungepolitik, er fælles for alle folkeskoler i Gentofte Kommune.

¹ Søgårdsskolens værdiprogram blev udarbejdet i 2004 i forbindelse med skolens SKUB-proces.

Gentofte Kommunes læringsgrundlag

Hvordan finder læring sted?

Læring finder sted, når børn

- aktivt arbejder med forskellige typer af praktiske og teoretiske problemstillinger og opgaver.
- er i flow via dialog og opgaveløsning.
- løser konkrete opgaver sammen med andre.
- har tid til at reflektere.

Hvordan skabes der interesse og motivation?

Børn bliver motiverede og interesserede, når de

- opfatter læringsituationen og indholdet som meningsfuldt og brugbart
- voksne er nærværende og engagerede i børns liv og læring
- præsenteres for nye perspektiver, overraskelser og nye verdener
- får medansvar og medbestemmelse

Hvilke metoder fremmer læring?

Metoder, der

- understøtter nysgerrighed, forundring og eksperimenterer, fremmer læring
- oftere understøtter en konstruerende frem for en reproducerende faglighedsforståelse
- er tilpasset det enkelte barn, fremmer læring
- understøtter varierede arbejdsformer, som f.eks. projektarbejde, fremmer læring

Under hvilke betingelser sker læring bedst?

Børn lærer bedst når

- de udfordres i et trygt, anerkendende og meningsskabende miljø.
- børn oplever klare spilleregler i klassen.
- valget af de fysiske rammer understøtter den ønskede læring.
- der er fokus på sundhed og bevægelse.
- de møder kompetente og involverende voksne.
- de får tilpasse udfordringer, der stimulerer nysgerrighed og lyst til læring.
- de udforsker, eksperimenterer og undersøger.

1.4 Proces

Beskrivelsen af Søgårdsskolens læringsgrundlag er resultatet af en proces, der har inddraget både ledelsen, medarbejderne og skolebestyrelsen. Skolens udviklingsgruppe, som har repræsentanter fra både ledelsen og medarbejderne, har stået for flere arrangementer, hvor læringsgrundlagets temaer har været til diskussion. Det er konklusionerne herfra, der er samlet i dette dokument, der således har forankring i hele skolen.

2 Læringsgrundlag

Søgårdsskolens lærings syn tager afsæt i et helhedssyn og en inkluderende tanke.

Som Gentofte kommunes specialskole har vi en bred tilgang til læring i såvel skole som GFO. Vi arbejder således både med børnenes faglige, sociale og personlige læring. Hvert enkelt barns særlige potentialer og behov definerer rammerne for fællesskabet. Her er vi optagede af at skabe det bedste læringsmiljø, hvor vi sikrer, at alle børn og unge er trygge og trives.

Vi ønsker at skabe de bedst mulige betingelser for, at alle børn opnår bevidsthed om egne ressourcer og tilegner sig handlekompetencer, der gør dem i stand til at have indflydelse og tage ansvar for de valg, der vedrører og påvirker deres livskvalitet.

I hverdagen prioriterer vi aktiviteter, der bidrager til at skabe glæde og livsmod. Med udgangspunkt i fællesskaber, præget af omsorg og respekt for hinanden, skaber vi betingelser for, at børnene kan udvikle tolerance og indgå i ansvarligt fællesskab med andre mennesker.

Målet er ikke alene, at børnene gennem deres skoleliv bliver til ”noget”, men i lige så høj grad at de også bliver til ”nogen” – at de har selvtillid og føler selvværd.

Vi mener, at en mangfoldig tilgang til læringsmetoder og læringsforløb fremmer børn og unges mulighed for at lære. Mangfoldig læring er at tage udgangspunkt i barnet og ikke i bestemte pædagogiske metoder.

2.1 Personlig og social læring

På Søgårdsskolen har vi særligt fokus på hver enkelt elevs trivsel og selvværd.

Vi prioriterer således arbejdet med social- og personlig læring i lighed med den faglige læring. Med afsæt i en anerkendende pædagogik arbejder vi struktureret, individuelt og i fællesskabet med personlig- og social udvikling.

Det betyder, at vi på Søgårdsskolen:

- Søger, at hver enkelt elev opnår bedst mulig forståelse af sociale situationer.
- Arbejder med at sikre hvert enkelte elevs bedst mulige selvindsigt i egne kompetencer, potentialer og udfordringer.
- Prioriterer, at eleverne får erfaringer med henblik på at skabe gode relationer og venskaber.
- Arbejder målrettet for, at den enkelte elev så vidt mulig bliver selvhjulpne, selvforvaltende og dermed udvikler livsduelighed.
- Støtter, hver enkelt elev i at danne sig mening og sammenhæng og dermed få tryghed til at handle og agere i omverdenen.

2.2 Faglig læring

På Søgårdsskolen arbejder vi for, at den enkelte elev opnår det højest mulige faglige niveau i forhold til sine potentialer.

Vi har gode erfaringer med at tage udgangspunkt i barnets interesser og styrkesider, så motivation og engagement i den faglige læring opnås. Undervisningen tilpasses desuden det enkelte barns faglige niveau og potentialer, så elevens kompetencer, kundskaber og selvværd udvikles og styrkes. I samarbejde med forældre og samarbejdspartnere (psykolog, læsevejleder, fysioterapeut, ergoterapeut, talepædagog, sundhedsplejerske m.fl.) finder vi brugbare metoder til dette. En forudsætning for faglig læring på Søgårdsskolen er, at eleverne trives og har gode sociale relationer.

Det betyder, at vi på Søgårdsskolen:

- Prioriterer den faglige læring højt.
- Inddrager forældrenes erfaringer med deres børn i den faglige læring.
- Skaber sammenhæng mellem den sociale/personlige udvikling og den faglige læring.
- Arbejder i teams, der gør det muligt at vurdere og udvikle hver enkelt elev målrettet.
- Arbejder med vekslende undervisningsformer (klasseundervisning, individuel undervisning, projektarbejde mm.), der tilgodeser børnenes forskellige tilgange til læring.
- Prioriterer metoder, der udfordrer børnenes fantasi, nysgerrighed og lyst til at eksperimentere.
- Er kreative i vores tilgang til faglig læring (cirkus, teater, koncerter, film, udstillinger mm.)
- Giver børnene mulighed for medbestemmelse og medansvar i undervisningen.
- Har dygtige læsevejledere, der tester og udvikler elevernes danskundskaber.
- Arbejder med børnenes sproglige og kommunikative udvikling.
- Giver mulighed for at gå til folkeskolens afgangsprøve.
- Tilbyder alternativ eksamen og bevis, hvis ikke det giver mening, at eleven går til folkeskolens afgangsprøve.
- Tilbyder individuel dialog om omfanget af lektier.

2.3 Læringsmiljø

Et trygt og inspirerende læringsmiljø er en forudsætning for børnenes læring.

Læringsmiljøet på Søgårdsskolen bliver løbende tilpasset eleverne.

Søgårdsskolen er et sted, hvor det skal være rart at være for børn og voksne, og hvor hver enkelt anerkendes som den, man er. For at skabe et trygt og nærværende miljø vægter vi en tæt kontakt mellem børn, unge og medarbejdere.

Det er vigtigt, at de fysiske rammer giver mulighed for alle relevante former for læring. Der skal være plads til ro og fordybelse, kreativitet, eksperimenteren og fysisk udfoldelse.

Det betyder, at vi på Søgårdsskolen:

- Har et alsidigt læringsmiljø, der understøtter det enkelte barns måde at lære på.
- Har områder, der er forbeholdt ro og fordybelse.
- Danner hold på tværs af grupper og afdelinger, der tilgodeser børnenes sociale/personlige og faglige læring.
- Arbejder med børnene i små overskuelige grupper.
- I de enkelte grupper og afdelinger udarbejder regler for samvær.
- Sikrer et sundt lærings- og arbejdsmiljø blandt børn og voksne ved hjælp af blandt andet trivselsmålninger.
- Både blandt børn og voksne benytter os af en anerkendende kommunikation.
- Har fysiske rammer, der afspejler både børnenes behov og de aktiviteter, der foregår.
- Har fysiske rammer, som også understøtter konkret og praktisk læring.
- Har organiseret et tæt samarbejde mellem lærere og pædagoger i selvstændige teams.
- Har kompetente medarbejdere, der er nærværende og engagerede i børns liv og læring.

2.4 Den røde tråd

På Søgårdsskolen vægter vi, at der skal være "en rød tråd" i elevernes skoleforløb.

Skolens kultur og traditioner skal fremme fællesskabet og den fælles identitet. Denne fælles forankring giver mulighed for, at udfordre børnene og de unge i et kendt og trygt miljø.

Det betyder, at vi på Søgårdsskolen:

- Lægger vægt på, at vi har en stærk kultur præget af anerkendelse, samhørighed og rummelighed.
- Har stærke traditioner – som f.eks. vores morgensang, høstfest m.fl.
- Bruger elevplanerne til at sikre sammenhæng og udvikling i barnets hele skoleliv.
- Vil sikre læringsprogression gennem alle fire afdelinger, så den enkelte elev oplever genkendelighed, kontinuitet og progression i egen læring både personligt, socialt og fagligt.
- Betoner, at en elev ikke kun tilhører en afdeling, men er en del af hele skolen.
- Samarbejder på tværs af afdelingerne, for at sikre oplevelse af kontinuitet, gennemskuelighed og sammenhæng.
- Forbereder os grundigt på at modtage eleverne, når de kommer til Søgårdsskolen.

2.5 Forældre-samarbejde

Et tæt forældresamarbejde er nøglen til bedre at kunne forstå barnets behov og forudsætning for den bedst mulige pædagogiske indsats. Inddragelse af forældrene i skolelivet skaber trivsel og helhed i børnenes udvikling og understøtter deres læring.

Det betyder, at vi på Søgårdsskolen:

- Mener, at forældrenes involvering i børnenes læring er afgørende for udviklingen af børnenes potentialer.
- Prioriterer kommunikationen med hjemmene højt.

- Arbejder for et forældre-samarbejde med en høj grad af engagement.
- Samarbejder med forældrene om at udvikle børnenes sociale, personlige og faglige kompetencer.
- Ser forældrenes erfaring som ressourcer, vi kan lære af.
- Er sammen med forældrene om at diskutere, evaluere og perspektivere hver enkelt elevs læring og sikre, at alle relevante detaljer og meninger inkluderes.
- Med udgangspunkt i elevplanerne arbejder struktureret med mål for hver enkelt elev.
- Tilbyder forældrekurser og caféaftner til gavn for den fælles forståelsesramme og viden.
- Afstemmer forventningerne til elevernes udskoling fra Søgårdsskolen.
- Samarbejder med forældrene om udskoling/efterværn, hvormed der sikres en glidende overgang til en selvstændig voksertilværelse.

3 Særlige fokusområder

3.1 Musik og drama

På Søgårdsskolen lægger vi vægt på at arbejde med musik og drama, fordi vi har erfaring for, at vi på den måde opnår god læring. Musik og drama skaber energi og glæde, skærper børnenes koncentration, højner børnenes selvtillid og selvværd, stimulerer deres sproglige og motoriske udvikling, udfordrer til selvkritik og selvindsigt og giver børnene lyst til at involvere sig i fællesskaber og forpligtende samarbejde. Vi har gode erfaringer med at understøtte den faglige læring med musik og drama.

Endelig giver musik og drama børnene og de unge særlige oplevelser, som de vil kunne tænke tilbage på med glæde i deres voksenliv.

Det betyder, at vi på Søgårdsskolen:

- Bruger musik og drama tværfagligt.
- Inddrager musik og drama i vores fællesarrangementer.
- Har pædagoger og lærere med stærke kompetencer inden for musik og drama.
- Hver år i hver afdeling har en større musikalsk og/eller dramatisk opsætning, der opføres for skolens børn og unge, pårørende og personale.

3.2 Sundhed

Søgårdsskolen opererer med et bredt sundhedsbegreb, der inkluderer alle de aspekter, der giver vores børn et sundt liv i et trygt og positivt læringsmiljø.

Det betyder, at vi på Søgårdsskolen:

- Har fokus på sund mad.
- Gør fysisk aktivitet og bevægelse til en del af hverdagen.
- Tilbyder svømmeundervisning på alle klassetrin.
- Etablerer samarbejde med idrætsforeninger og sportsklubber i Gentofte.
- Insisterer på sunde fysiske rammer.
- Inddrager friluftsliv og natur som en selvfølgelig del af læringen.
- Benytter naturen som oplevelses- og undervisningsrum.
- Har udearealer, der udfordrer børnenes motorik og sanser.
- Sikrer børnenes tryghed og trivsel og ikke accepterer mobning.
- Fokuserer på det enkelte barns sundhed og motoriske udvikling i samarbejde med forældre og skolens sundhedsteam.²

² En gruppe af fysioterapeuter, ergoterapeuter, psykologer, tale- og høre-pædagoger og sundhedsplejerske

3.3 IT og medier

Søgaardsskolens fokus på brugen af IT og medier har til hensigt dels af facilitere læreprocessen og skabe bedre læringsresultater og dels, at eleverne tilegner sig digital dannelse, så de kan agere i videnssamfundet. IT og medier er altså ikke blot et undervisningsmiddel, men også et fokusområde i sig selv med henblik på at udvikle eleverne til kompetente og kritiske brugere af IT og medier.

Arbejde med IT, video, lyd og billeder giver eleverne flere strege at spille på, når de skal udtrykke sig og formidle deres faglige produkter til andre elever og deres familie.

Det betyder, at vi på Søgaardsskolen:

- Integrerer IT i alle fag i undervisning og i fritid.
- Udfordrer og udvikler børnenes IT-kompetencer.
- Prioriterer IT og medier som redskab for de elever, der har svært ved at skrive.
- Bruger arbejdet med medier som øvelser i samarbejde for eleverne.

Eksempler på brugen af IT og medier på Søgaardsskolen

- Gennem en årrække har Søgaardsskolen arbejdet målrettet med at træne skolens normaltbegavede, men kontakthæmmede unge med blandt andet autisme og Aspergers Syndrom i brugen af mobile og trådløse teknologier. Et væsentligt mål for projektet er at fremme og videreudvikle elevernes selvkontrollerende sociale og kommunikative kompetencer.
- Alle elever har adgang til computere med internetforbindelse.
- Eleverne har adgang til videoudstyr, de kan bruge til at undersøge emner vha. f.eks. interviews.
- Eleverne har adgang til videoredigeringsudstyr, så optagelserne kan bearbejdes til færdige produkter.
- Skolens PUC-team prioriterer IT højt og er meget dedikerede og serviceorienterede i deres arbejde med at integrere IT i skolens dagligdag.

4 Bilag: Søgårdsskolens værdier

Teksten herunder er citeret fra Søgårdsskolens værdiprogram fra 2004. Hele værdiprogrammet kan findes på www.soegaardsskolen.dk

Selvværd

At blive til ”Nogen” og til ”Noget” – vi ønsker begge dele for børnene på Søgårdsskolen. Først og fremmest vægter vi ”nogen”: Børnene skal have oplevelsen af ”jeg ka’ – jeg dur”, som både rummer selvtilliden i at kunne og giver selvværdet ved at ”være” nogen. Det er vores opgave at styrke den oplevelse. Ved at tage udgangspunkt i det børnene kan, og lade børnene udfordre sig selv. Vi skal give dem muligheden for, at være glade og trykke børn, der tør vise sig – og få succes med det. Det er grundlaget for, at vi kan støtte børnene i at blive til ”noget”.

Trivsel

Glade børn, glade medarbejdere, glade forældre. Der skal være arbejdsglæde hos alle og en glad dagligdag. Fordi alle kan lide at være her og har lyst til, at komme i skole. Når der er trivsel er alle – børn, medarbejdere og forældre – aktive, og har i højere grad lyst til, at engagere sig i skolen.

Motivation

Den frustration, der opstår, når der skal læres noget nyt, overvindes lettere, hvis man er motiveret og har en tryk base. Og en sejr motiverer til at prøve endnu mere og udvider rammerne for, hvad både børn og medarbejdere kan. Vi skal motivere os selv til at finde hinandens og børnenes kompetencer og potentialer OG anvende dem i praksis. Det betyder, at vores faciliteter skal bruges. Der skal være stor og bred aktivitet, som børnene spejler sig i. Det skal vi være bevidste om – vi skal motivere ved at være voksne, der tør være forbilleder og selv være aktive.

Fællesskab

Det er væsentligt for os, at der er et godt fællesskab, fordi det skaber en samhørighed blandt alle. Det er også i fællesskabet, at børnene kan lære af hinanden, det er her de mødes og udvikler kompetencer sammen med andre. Fællesskab skaber vi gennem traditioner som alle er fælles om, gennem dialog og fælles oplevelser. Vores mentale ”åbne dør” skaber også fællesskab: Vi ser hinanden, arbejder sammen og er fælles om at følge børnenes udvikling.

Tryghed

Tryghed er væsentlig for, at børnene kan trives og derfor er det vigtigt, at vi skaber nogle trygge rammer. Rammer som sikrer struktur, kontinuitet, genkendelighed og overskuelighed. Rammer, som gør det muligt at lære, at få succes og blive anerkendt – at blive et glad barn. Tryghed er også vigtig for, at familien som helhed kan trives. Forældrene har behov for trygheden i, at kunne se barnet vokse og ved, at opleve selv at kunne tackle situationen i familien og i forhold til udenforstående. Også søskende har behov for at kunne håndtere brors eller søsters vanskeligheder og forholde sig til det i forhold til omverdenen.

Respekt

Respekt og ligeværd er væsentligt i det tætte samarbejde, vi har. Vi vil gerne sikre den ligeværdige dialog, som holder fokus på barnet og på opgaven. Den respektfulde dialog, hvor vi er nærværende, åbne, loyale, lytter og tager ansvar. For hinanden og for skolen – både børn, forældre og medarbejdere. Respekten har vi også i vores holdning og indgang til netværk og samarbejde med andre i et videntcenter.